

STANOWISKO KOMISJI SKARG, WNIOSKÓW I PETYCJI

dot. petycji w obronie konstytucyjnej zasady niezawisłości i niezależności sędziów polskich

W dniu 12 marca 2025 r. do Biura Rady Gminy Biała Podlaska wpłynęła petycja z dnia 10 marca 2025 r. złożona przez Zarząd Ogólnopolskiego Zrzeszenia Sędziów AEQUITAS w interesie publicznym w obronie konstytucyjnej zasady niezawisłości i niezależności sędziów polskich. Petycja została przekazana do Komisji Skarg, Wniosków i Petycji, zwanej dalej Komisją. W toku przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego Komisja na posiedzeniu w dniu 25 marca 2025 r. dokonała następujących ustaleń. Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy o petycjach, petycja może być złożona przez osobę fizyczną, osobę prawną, jednostkę organizacyjną niebędącą osobą prawną lub grupę tych podmiotów, do organu władzy publicznej, a także organizacji lub instytucji społecznej w związku z wykonywanymi przez nią zadaniami zleconymi z zakresu administracji publicznej. Jednocześnie w świetle art. 2 ust. 3 powołanej ustawy, przedmiotem petycji może być żądanie, w szczególności zmiany przepisów prawa, podjęcia rozstrzygnięcia lub innego działania w sprawie dotyczącej podmiotu wnoszącego petycję, życia zbiorowego lub wartości wymagającej szczególnej ochrony w imię dobra wspólnego, **mieszczącego się w zakresie zadań i kompetencji adresata petycji.**

Adresatem petycji w znaczeniu formalnym jest każdy podmiot, do którego zostało skierowane pismo będące petycją (art. 4 ust. 2 pkt 3). Należy jednak podkreślić, że adresat petycji jest zobowiązany do zbadania swojej właściwości, jak bowiem wynika z art. 6 ust. 1 ustawy o petycjach, adresat petycji, który jest niewłaściwy do jej rozpatrzenia, przesyła ją niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 30 dni od dnia jej złożenia, do podmiotu właściwego do rozpatrzenia petycji, zawiadamiając o tym równocześnie podmiot wnoszący petycję.

Badanie właściwości polega na ustaleniu, czy zakres zadań lub kompetencji przypisanych adresatowi petycji na podstawie ustawy albo przekazania (właściwość delegacyjna) obejmuje sprawy będące przedmiotem petycji. Z uwagi na fakt, że przedmiot petycji dotyczy zagadnień, do których rada gminy nie posiada kompetencji, zasadne jest przekazanie do organu właściwego celem jej rozpatrzenia.

Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 14 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (dalej u.s.g.), "Zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy. W szczególności zadania własne obejmują sprawy porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej, w tym wyposażenia i utrzymania gminnego magazynu przeciwpowodziowego". Przepis ten, jak cały art. 7 ust. 1 u.s.g., nie kształtuje uprawnień rady gminy do podejmowania uchwał w określonym zakresie, lecz wskazuje na katalog zadań własnych gminy. Zadania te następnie są uszczegóławiane w odrębnych przepisach lub odrębnych aktach prawnych, które określają uprawnienia poszczególnych organów gminy, w tym rady gminy. Co do zasady, podejmowanie przez radę gminy uchwał musi mieścić się w katalogu spraw określonych w art. 18 ust. 2 u.s.g., względnie - stosownie do pkt 15 w przywołanym art. 18 ust. 2 u.s.g. - być określone w przepisach odrębnych.

Jak ustaliła Komisja, zapewnienie bezpieczeństwa obywateli jest zadaniem własnym gminy. Jest to, co prawda, pojęcie o szerokim znaczeniu, bowiem może obejmować różne sfery funkcjonowania jednostki i być realizowane różnymi metodami; nie oznacza to jednak, że JST może podejmować rozstrzygnięcia, które w istocie rzeczy **nie służą realizacji ww. zadania własnego.**

Tym samym, w świetle żądań przedstawionych w petycji wskazać należy, że przepis art. 7 ust. 1 pkt 14 u.s.g. nie może stanowić samodzielnej podstawy prawnej do podjęcia uchwały, mocą której gmina wyrazi protest wobec projektów ustaw zakładających usunięcie i zdegradowanie ustawą sędziów sądów powszechnych w Polsce, powołanych przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

Co więcej, zadanie publiczne związane z nominacjami sędziów oraz uchwalanie regulacji ustrojowych sądownictwa jest przypisane do właściwości rzeczowej – odpowiednio Prezydentowi RP oraz parlamentowi. Na uwagę zasługuje art. 179 Konstytucji RP (Dz. U. z 1997 r. Nr. 78. Poz. 483, ze zm.) gdzie postanowiono, że sędziowie są powoływani przez Prezydenta Rzeczypospolitej, na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, na czas nieoznaczony oraz art. 10. [Zasada podziału władz]

1. Ustrój Rzeczypospolitej Polskiej opiera się na podziale i równowadze władzy ustawodawczej, władzy wykonawczej i władzy sądowniczej.

2. **Władzę ustawodawczą sprawują Sejm i Senat**, władzę wykonawczą Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej i Rada Ministrów, a władzę sądowniczą sądy i trybunały.

W związku z powyższym, na podstawie art. 6 ust. 2 ustawy o petycjach, wniesiona petycja przekazana zostaje zgodnie z właściwością do rozpatrzenia przez właściwy organ posiadający kompetencje, czyli do Sejmu RP.